

ახალი

ახალი განმარტივებელი

„მეფის ის, ვისაკ
სამშობლოსათვის უძველეს გული„

განმარტივებელი

85 წელი
თქვენთვის
ერთობენ!

2017 წლის 28 სექტემბერი № 9 № 8126

ელექტრონული

AxaliGantiadi@gmail.com

ჩვენი და დამარცხებული მარცხენა
უკინებდეს
სამართლის ზე მიღმინდენს გერმა ...
რა მა უკინებდეს: - თბ. უბინაძეს
უბინაძეს
რა მა უმოგებდეს:
- საქართველოს ხელი

24 წლის წინ, 27 სექტემბერს სოხუმიდან
გამოდევნილმა ქართველებმა დატოვეს ცეცხლში
განვითარებული მშობლიური ქალაქი, სადაც აფხაზები
გამარჯვებას ზემობდნენ.

მას შემდეგ 27 სექტემბერი ენგურსაქეთა
საქართველოში გლოვის, ხსოვნისა და იმედის დღეა,
ენგურს იქმო კი - ქართველებზე გამარჯვების დღე.

სოხუმის დაცუმამდე ...

გვ4.

ოცდაოთხი წლის ციცათ

გვ5-6.

სოხუმის მართვის გუბენი

გვ8.

ევროპი ერთობის გაიხსნება

სოხუმის სამსონების
ცენტრის მომსახურების დროის
უფროებებს

გვ2.

„დიდგორი,, თურქეთში

გვ2.

გილოცავთ!

ახალი სასწავლო
ცენტრი დაცუმ

გვ2.

ცენტრული თვითონა უფროებებს

გვ3.

“შევენს არ ისა და
ისობრივი ფოლკლორი”

სათხოების კანონები

გვ8.

**გაზათ „ასალი განთიაღის,, სტუმარია
კასპის საგანგეოთლებალო რესურსების
უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი რესურს
მიმღებისადმი.**

დაიწყო ახალი
სასწავლო წელი, კიდევ
ერთი ახალი 2017-2018
სასწავლო წლის დაწყე-
ბას ვუღოცავ ზოგადსა-
განმანათლებლო დაწესე-
ბულებებს, პედაგოგებს,
მოსწავლეებს, მშობლებს,
განათლების სისტემის
ყველა მუშაკს. მინდა ვვ-
ლას ვუსურვო წარმატე-
ბები, ჩვენი მომავალი თაო-
ბის და მოელი ქვეყნის
საკონილდღეოდ.

ახალ 2017-2018
სასწავლო წელს მომზა-
დებული შეხვდა მუნიცი-
პალიტეტის თითქმის კვე-
ლა საჯარო სკოლა, მხ-
ოლოდ ორ საჯარო სკო-
ლაში - ზემო ხანდაკსა
და ქვემო ჭალაში დაიწ-
ყება ახალი სასწავლო
წელი 2 ოქტომბერს, რად-
გან ამ სკოლებში ძალიან

კასპის მუნიცი-
პალიტერის
ზოგადსაგან-
მანათლების 5000-
მდე მოსწავლემ მი-
იღო სასკოლო
სახელმძღვანე-
ლოების და სამ-
უშაო რევულებ-
ის პაკიტი.

ახალი სასწავლო
წლისათვის ყველა სკო-
ლა ცდილობს სხვადასხ-
ვა მასშტაბის სარეაბილ-
იტაციო სამუშაოები გა-
ნახორციელოს. სკოლებ-
ის მუშაქებმა იზრუნეს და
შეძლებისდაგვარად მოწ-
ესრიგებულია საკლასო
ოთახები, ეზო-გარემო.

ზოგიერთ სკოლაში ნაწილობრივი რეაბილიტაცია ჩატარდა, ზოგან კოსმეტიკური და სხვადასხვა ტიპის სამუშაოები.

ათასწლეულის
გამოწვევის კორპორაცი-
ის მხარდაჭერით სრული
რეაბილიტაცია ჩაუტარდა
შეფასებულ, უკვე გამოყ-
ენტელ ვარგის სახელმძღ-
ვანელობებს ასევე, ახალ
წიგნებს.

წავლებ მიიღო სასკოლო
სახელმძღვანელოების და
სამუშაო რეეცულების პა-
კტი, რომელიც მოიცავს
როგორც მაღალი ქულით
შეფასებულ, უკვე გამოყ-
ნებულ ვარგის სახელმძღ-
ვანელოებს ასევე, ახალ
წიგნებს.

კასპის მუნიცი-
პალიტეტის 503-მა
პირველკლასელმა უკვე
მიიღო საჩუქრად პორ-
ტატული კომისიუტირი,

მათში საინტერესო, განახლებული პროგრამები, საკანადანათლებლო თამაშები არის ჩატვრილი. ეს მათ სტანდარტით განსაზღვრული შედეგის მიღწევაში დაქმარებათ და სასწავლო პროცესს უფრო საინტერესოს გახდება.

କୌଣସି ପାଇଁ ଏହାରେ କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

სასწავლო წელს კასპის
მუნიციპალიტეტი ს ხოგადსაგანმანათლებლო
სკოლების 5000-მდე მოს-

“სწავლების კარგად წარმართვაზე დამოკიდებულია არამც თუ სვე-ბედი მარტო მომავლის თაობისა, არამედ სვე-ბედი თვითონ ქვეყნისაც, რაღაც არა ქვეყნის მომავალი მომავალის თაობის კუთხიილ-ია და, მაშასადამე, მის ხელთ იქმნება. განათლება პეგას მზესა, რომელ-იც ისე არ ანათებს, რომ იმავე დროს არ ათბოს და ისე არ ათბობს, რომ არ ანათოს. მე მაინც იმას ვამბობ, რომ კაცი კაცად გახდეს, ამისა ღონედ მარტო ცოდნა და განათლებაა. ნიჭის ზრდა, წვრთნა, გახსნა და გაშლა უნდა”. ილია ჭავჭავაძე.

ილია ჭავჭავაძე.

Եղի-Ցորս ուշատաճ Քյովեռս

კასპის მუნიცი-
პალიტეტის 503-
მა პირველკლა-
სელმა უკვე მი-
იღო საჩუქრად
პორტატული კო-
მპიუტერი.

და წარმატებით დაიწყო
განხორციელება. აღნიშნუ-
ლი გაპვეტოლები 2017-
2018 სასწავლო წელსაც
გაგრძელდება.

გაკეთილების
მიზნიდან გამომდინარე.
თავისუფალი გაკეთილებ-
ის ფარგლებში მასწავლე-
ბლებს შეუძლიათ საგან-
მანათლებლო ექსკურსიე-
ბის პროგრამების განხორ-
ციელება. ამ მიმა-
რთულებითაც სკოლებს
შეარჩაჭერა აქტო, რომ მათ
განახორციელონ ექსკურსიები,
არა მხოლოდ

თვეაღმის ახალი საჯარო სკოლა

ბლების პროფესიული
განვითარების ხელშეწყო-
ბის მიზნით ბევრი საინ-
ტერესო ტრენინგი ჩატარ-
და საგნობრივი და ონლაინ-
აქტიული სწავლების მე-
თოდიკაში, თითოეული
თემის უფრო ეფექტურად

ცნობილ ადგილებში, სა-
დაც მოსწავლეები ტრად-
იცოულად დაჰყავთ ხოლმე,
არამედ მუზეუმებში,
გეოგრაფიულად საინ-
ტერესო ადგილებში,
ეროვნულ პარკებში, ნა-
კრძალებში.

მუნიციპალიტეტის 17 სკოლაში სპეციალური საგანმანათლებლო ს აჭიროების მქონე მოსწავლეებს ემსახურებიან მასწავლებლები, რომლებიც სსმ მოსწავლეების განათლებას უწევენ კოორდინაციას.

საქართველოს გა-
ათლებისა და მეცნიერე-
ების სამინისტრო ჯანსა-
ი ცხოვრების წესის
ოპულარიზაციის მიმა-
თულებით ბევრ საინ-
ირენსო პროექტს გეგ-
ვს, მათ შორისაა ჯანსა-
ი კვების მიმართულებით
აგებმილი კამპანიური და
აგანმანათლებლო პრო-
ესები, რომლებიც მოს-
ავლეთა ცნობიერების ამ
დასასრული გვ.⁹

სოხუმის რაციონამდე

სოხუმის დაცუმბადე სამი თვით ადრე, უფრო ზუსტად კი, ივლისის დასაწყისში კასპის კომისარატში გამომიახეს, ჩემს გარდა, იქ კიდევ შვიდი ექიმი იყო, მაგრამ რატომდაც მე წაიცემნეს სოხუმში... მოვხვდი მეორე საარმიო კორპუსის შემაღებილობაში, რომელსაც ხელმძღვანელობდა გენერალი ზაურ უჩაძე. აღნიშნული საჯარისო ქვედანაყოფი განთავსებული იყო სოხუმის ერთ-ერთ რაიონში (სინოპის) და ფაქტურად ომის წინა ხასს აკონტროლებდა.

ჩენი სასწრაფო დახმარების მანქანები აღჭურვილი იყო უმაღლეს დონეზე, ყველა საშუალება გაგვაჩნდა პირველადი სამედიცინო დახმარებისათვის, რაც არის გათვალისწინებული ომის დროს...

ზაფხულში, მდინარე გუმისთაზე გამართულ უმწვავეს საბრძოლო ოპერაციებში იყო დიდი დანაკარგები, თუმცა, ჩენები მედგრად იცავდნენ სოხუმის მისადგომებს, იგერიებდნენ ჩრდილოკავკასიელი ბანდურმირების შემოტევას. მაგრამ მაინც შეძლეს მათ მდინარე გუმისთის გადმოღვაწეობაში...

მდინარის სანაპიროსთან, ერთ-ერთი მძიმე შეტაკების დროს სრულიად მოულოდნელად, ჩემი სამედიცინო ეკიპაჟით აღმოვჩნდი კასპის ბატალიონთან. სწორედ მაშინ ვნახე პირისპირ ტარიელ შარიფაშვილი, მთხოვა, იქნებ, მოახრო-

ჩენს ბიჭებთან ყოფნაო. მას შემდეგ კასპის ბატალიონს არ მოვცილებულვარ, ცხადია, სხვა ცხარე წერტილებსაც ვაკონტროლებდით და ვეხმარებოდით...

აგვისტო იწურებოდა, მდგომარეობა კიდევ უფრო მწვავე და უიმედო ხდებოდა. სოხუმის ვაგზლის მისადგომებთან ხელჩართულ ბრძოლებს უმკლავდებოდნენ ჩენი ბიჭები. პირველ აქ დაიჭრა ტარიელ შარიფაშვილი, ეს იყო კანქვეშა გამავალი მსუბუქი ჭრილობა, ყოველ დღე ვეკეთებდი გადახევებს. მას წამითაც არ მიუტოვებია იქურობა.

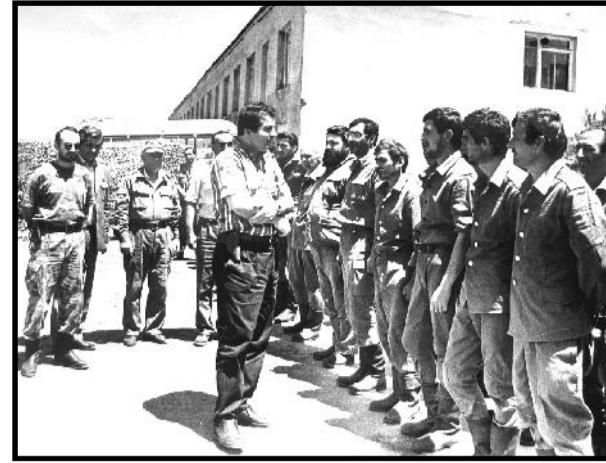
24-25 სექტემბერი ყველაზე მძიმე პერიოდი იყო კასპის ბატალიონისათვის და არა მარტო მათვის. ერთ-ერთი ინტენსიური შეტევის დროს კი, მეორედ და სასიკვდილოდ დაიჭრა ტარიელი. დღის თორმეტი საათი იქნებოდა, როდესაც დაიჭრა, პირველად შსარში მოხდა და ტყია, დახლოებით, 15-20 მეტრის დაშორებიდან, მოფარებული ვუჭურებდით ყველაფერს, დავინახე, თუ როგორ მიხოხდა იგი ევეკალი პტის ხესთან, იქიდან იძლეოდა განკარგულებებს, მძიმედ და ტრილი თანამებრძოლებს ამხნევებდა, ჩენებან კი, ვერავინ ახერხებდა მასთან მისვლას, იმიტომ, რომ შეუჩერებლად, დამიზნებით ისროდნენ ჩენი მიმართულებით. ირმისა ტყეშელაშვილმა მაინც გარისკა, დაპირა მას-

თან მისვლა, მაგრამ ისიც მძმედ დაიჭრა. რამდენიმე წუთის შემდეგ ტარიელის მიმართულებით ისევ მოხდა გასროლა და ამჯერად, აფეთქების ხმაც გაისხმა და ნაღმის ნამსხვრევებმა მარცხნა ხელი წააცალა, მწვავე ანგილით ანუ სისხლდენით გარდაიცვალა ტარიელი.

გუმისთასთან კიდევ ბევრ მწვავე ბრძოლას იგერიებდნენ ჩენი მებრძოლები. სოფელ ახადარასთან იყო ტარიელული კემპინგი, სადაც გამაგრებული იყო ქართული ქვედნაყოფი. გამეტებით ესხმოდნენ ჩენებს, გამოგვავდა დაჭრილები და დაშავებულები, სასწრაფო დახმარების მანქანები მიგვყვადა აგუდერის პისპიტალში ან სოხუმის საავადმყოფოში.

მასხოვს, იყო შედარებით მშვიდი ე.წ. შერიგების პერიოდები, როდესაც მინელებულებოდა სროლები, მაშინ ხდებოდა დანაღმეული ტერიტორიების გაწმენდა. ერთ-ერთი განაღმის დროს ჩენი მესანგრეს, სოხუმელ ბიჭს ჩემს თვალწინ აუფეთქდა ნაღმი, ცოცხალი კი გადარჩა, მაგრამ საწყალმა ახალგაზრდამ ორივე ფეხი დაკარგა, რა თქმა უნდა, მაშინვე აღმოვუჩინეთ პირველადი სამედიცინო დახმარება, მერე, სოხუმის პირველ საავადმყოფოში გადავიყვანეთ.

... ყოველ კვირას იმართებოდა თაბირებები, სადაც გენერალ გომელაურს ანგარიშს ვაბარებდით, თუ რამდენი მებრძო-

აზესახოთო, საბრძოლო რაინაციონალი კასპის გათავისებისში გამომიახეს ჩემს გარდა, იქ კიდევ შვიდი ექიმი იყო, მაგრამ რატომდაც მე წაიცემნეს სოხუმში... მოვხვდი მეორე საარმიო კორპუსის შემაღებილობაში, რომელსაც ხელმძღვანელობდა გენერალი ზაურ უჩაძე. აღნიშნული საჯარისო ქვედანაყოფი განთავსებული იყო სოხუმის ერთ-ერთ რაიონში (სინოპის) და ფაქტურად ომის წინა ხასს აკონტროლებდა.

ეპიზოდი-ნევროლოგი კიდევ ერთხელ უდიდესი გაელისათვის მოხვდებოდა სახულე გადატაციის მიზანით და თაბირების.

ლი ექვემდებარებოდა ვაკეუაციას, რამდენი იყო მწყობრში, მოკლედ, დაწერილებით იხილებოდა ყველა საკითხი. ამის შესახებ ზუსტი ინფორმაცია ჰქონდა გენერალ გია ფარუარაშვილსაც, რომელიც შეირჩა ესწრებოდა ასეთ ხანძოების შესველებსა და თაბირებს.

ერთხელ, სოხუმში, როდესაც ჩენი ავიაგამანადგურებელი უტევდა რუსებისა და აუხაზების ერთ-ერთ საჯარისო შენარჩოს, დაგინახე, თუ როგორ ესროლეს ჩენის თვითმეტრინავს, პაერში გაიხლია, დაიფრენა, ბომბა მიზანი ცერცვამე. მენესიერებიდან არ ამომდის სოფელ ლინდავასთან გამართული უტევდავესი ბრძოლები, ლინდავა ის სოფელია, რომელიც დასახლებული იყო ბალტიის წარმომავლინი უტევდავესი ბრძოლები, ლინდავა ის სოფელია, რომელიც დასახლებული იყო ბალტიის წარმომადგენლებიც.

გუმისთასთან კიდევ ბევრ მწვავე ბრძოლას იგერიებდნენ ჩენი მებრძოლები. სოფელ ახადარასთან იყო ტარიელული კემპინგი, სადაც გამაგრებული იყო ქართული ქვედნაყოფი. გამეტებით ესხმოდნენ ჩენებს, გამოგვავდა დაჭრილები და დაშავებულები, სასწრაფო დახმარების მანქანებით მიგვყვადა აგუდერის პისპიტალში ან სოხუმის საავადმყოფოში.

მასხოვს, იყო შედარებით მშვიდი ე.წ. შერიგების პერიოდები, როდესაც მინელებულებოდა სროლები, მაშინ ხდებოდა დანაღმეული ტერიტორიების გაწმენდა. ერთ-ერთი განაღმის დროს ჩენი მესანგრეს, სოხუმელ ბიჭს ჩემს თვალწინ აუფეთქდა ნაღმი, ცოცხალი კი გადარჩა, მაგრამ ახალგაზრდამ ორივე ფეხი დაკარგა, რა თქმა უნდა, მაშინვე აღმოვუჩინეთ პირველადი სამედიცინო დახმარება, მერე, სოხუმის პირველ საავადმყოფოში გადავიყვანეთ.

სექტემბერის ბოლო დღეები იყო... მერე კი, სოხუმი დავკარგეთ...

ერთობებით გამოიიდან ესხვის ბაზარის გადატაციის მიზანით 1993 წელი, 18 მარტი

განათო „ახალი გათონაზი“ გადატაციის ესხვის მიზანით გადატაციის მიზანით და თაბირების.

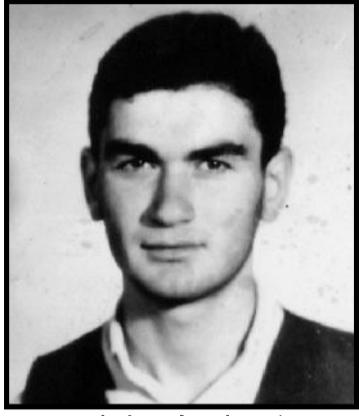

აუცილური შმაგი

1974 წლის 12 იანვარი - 1992 წ. III (მეტების რეკინიგზის სადგურის დასხლება),

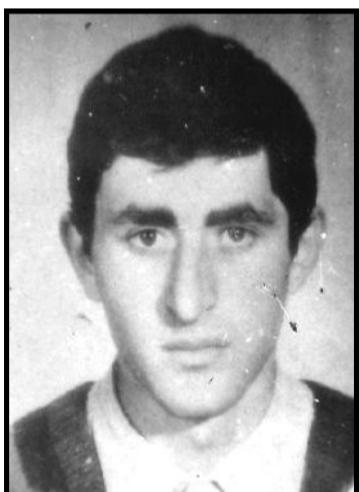
დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ბახტაძე ბადრი

1975 წლის 11 მაისი - 1993 წლის 26 ივნისი. ქ. კასპი (ქალაქში მის საცხოვრებელ ქუჩას ეწოდა "ბადრი ბახტაძის ქუჩა").

დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ბეინაშვილი გელა

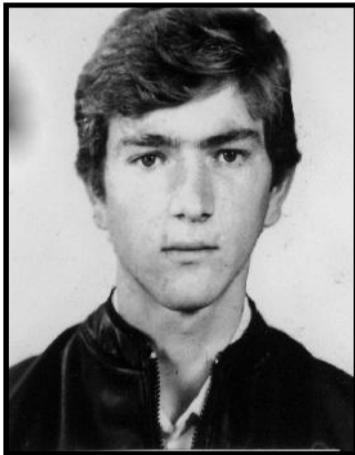
1972 წლის 29 სექტემბერი (სოფ. ლამისყანა, კასპის რაიონი) - 1993 წლის 9 მარტი (აფხაზეთი, ლაბრა).

ბეინაშვილი მამუკა

1973 წლის 7 სექტემბერი (სოფ. ლამისყანა, კასპის რაიონი) - 1993 წლის პირველი სექტემბერი (აფხაზეთი, ეშერა).

დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ბროლაძე მამუკა

1972 წლის 22 თებერვალი (სოფ. ახალქალაქი, კასპის რაიონი) - 1992 წლის 13 აპრილი (დაიღუპა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას).

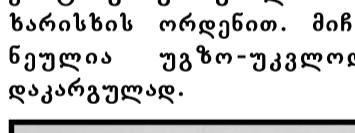
თათარაშვილი გელა

1974 წლის 17 ივნისი (სოფ. ოკამი, კასპის რაიონი) - 1993 წლის 27 სექტემბერი (აფხაზეთი, ქ. სოხუმი).

თათარაშვილი გორგი

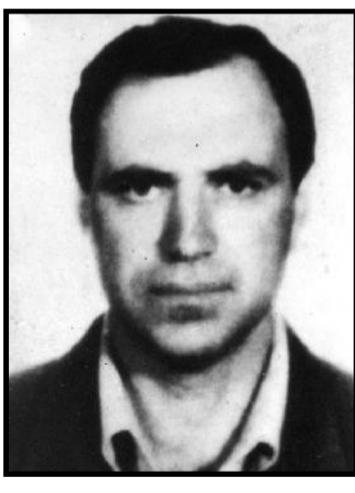
1962 წლის 27 სექტემბერი (ქ. კასპი) - 1993 წლის 27 სექტემბერი (აფხაზეთი, ქ. სოხუმი).

დეისაძე ვაჟა

1964 წლის 15 ივნისი (სოფ. ქვემო გომი, კასპის რაიონი).

მიჩნეულია უგზო-უკვლოდ დაკარგულად.

ედიშერაშვილი ზურაბი

1955 წლის 2 ოქტომბერი (სოფ. ახალქალაქი, კასპის რაიონი) - 1992 წლის პირველი სექტემბერი (აფხაზეთი, ეშერა).

დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ირემაშვილი გელა

1970 წლის 2 სექტემბერი (სოფ. ახალქალაქი, კასპის რაიონი) - 1993 წლის 6 ივნისი (აფხაზეთი, ქ. სოხუმი).

დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ირემაშვილი გიორგი

1962 წელი (სოფ. იდლეთი, კასპის რაიონი) - 1992 წლის 2 ოქტომბერი (აფხაზეთი, ქ. გაგრა).

მიჩნეულია უგზო-უკვლოდ დაკარგულად.

ლაფერაშვილი კახა

1973 წლის 8 იანვარი (სოფ. ბარნაბანთეპარი, კასპის რაიონი) - 1992 წლის 2 ოქტომბერი (აფხაზეთი, ქ. გაგრა).

მიჩნეულია უგზო-უკვლოდ დაკარგულად.

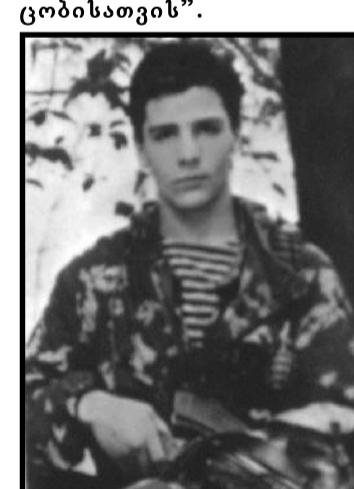
ლაფერაშვილი ზაქარია

1958 წლის 30 სექტემბერი (სოფ. ბარნაბანთეპარი, კასპის რაიონი) - 1993 წლის 9 იანვარი (აფხაზეთი, ქ. ოჩამჩირე).

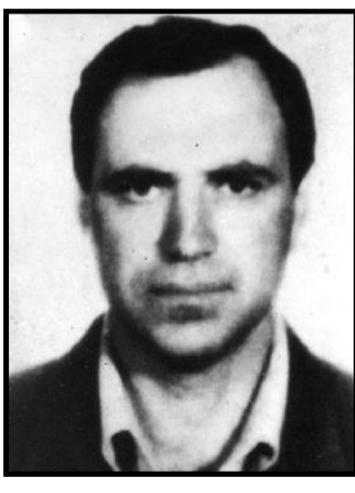
ლაფერაშვილი გიორგი

1967 წელი (სოფ. მეტეხი, კასპის რაიონი) - 1993 წლის 28 აპრილი (დაკრძალულია მშობლიურ სოფელში).

მამულაშვილი ოთარი

1973 წლის 17 იანვარი (სოფ. სასირეთი, კასპის რაიონი) - 1991 წლის 22 დეკემბერი).

ირემაშვილი გელა

1970 წლის 23 სექტემბერი (სოფ. იდლეთი, კასპის რაიონი) - 1993 წლის 6 ივნისი (აფხაზეთი, ქ. სოხუმი).

დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

კობაური ვასილი

1962 წელი (სოფ. ლამისყანა, კასპის რაიონი).

მიჩნეულია უგზო-უკვლოდ დაკარგულად.

მამულაშვილი ოთარი

1973 წლის 17 იანვარი (სოფ. სასირეთი, კასპის რაიონი) - 1991 წლის 22 დეკემბერი).

დაჯილდოებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

როგორ სამოწვევების ცენტრობრივის ძროს უფროვას

*დასასრული. დასაწყისით იხ. „ახალი განთიადი“ №8. /აგვისტო/

ქალი ბავშვობის პერიოდიდან პირდაპირ ქორწინების პერიოდზე გადადოდა და მას სულაც არ ჰქონდა დრო იმისთვის, რომ მნიშვნელოვან სფეროებში განათლება მიეღო. მიუხედავად ამისა, მაინც არსებობდა ქალთა მონასტრები, რომელიც გოგონათა განათლების ერთადერთ კერას წარმოადგენდა.

შეუსაუკუნების ყველაზე განათლებული ქალები მონაზნები იყვნენ. მონასტრებში მიღებული განათლება მკაცრად რელიგიური იყო. აქ აქცენტი კოდებოდა რელიგიურ ლიტერატურასა და ლათინურ ენაზე. რაც მთავარია, დიდგვაროვან ქალებს ამ „სკოლებში“ ხელისაქმეს, მატყლის ჩეხას, საჭმლის მოწადებასა და დიასახლისძისას ასწავლიდნენ, რაც პირდაპირი მინიშნება იყო იმაზე, რომ მიუხედავად განათლებისა, ქალს მოელი საკუთარი ცოდნა მხოლოდ ოჯახისთვის და ბავშვების მოვლისთვის უნდა მოეხმარებინა. სხვა ტიპის სკოლები ქალებისთვის ხელმისაწვდომი არ იყო, ხოლო ძალიან მდიდარი არისტოკრატების ქალიშვილები განათლებას თავის სავე ს ა ს ა ს ლ ე ე ბ შ ი გამოკეტილები იღებდნენ. მათ დაქირავებული ოსტატები ასწავლიდნენ რამდენიმე მოვლას, სიმღერას, კარგ მანერებსა და საუბარს.

რა თქმა უნდა, შეუსაუკუნების შემდეგ ევროპაში ქალთა განათლების მდგომარეობა გაუმჯობესდა, თუმცა ეს პრივატული საშუალო და დაბალი ფენის ქალებს კიდევ კარგა ხანს არ შეებიათ.

უელსის პრინცესა კეტრინ არაგონელმა (XVI ს.), რომელიც წარმომადინები ესპანელი იყო, ქალთა განათლება ბრიტანეთის მაღალ წრეებში მოდირი და პოპულარულიც კი გახადა. ისევე, როგორც შეუსაუკუნებში, ქალები ძირითად გა-

ციუკა ყიფშიძე.

ნათლებას ლიტერატურასა და რელიგიურ სფეროში იღებდნენ. მეთხუთმეტე საუკუნეში იტალიელმა ისტორიკოსმა და ჰუმანისტმა ლეონარდო ბრუნიმ ქალთა განათლებას ეტრატები მოუძღვნა. მისი აზრით, არისტოკრატების ლათინური ენა უნდა სკოლნიდათ, თუმცა, გეომეტრიის, არითმეტიკის, ასტროლოგისა და რიტორიკის ცოდნა ქალბატონებისთვის არასასურველი იყო.

განმანათლებლობის პერიოდში ქალთა განათლების საკითხი კიდევ უფრო აქტუალური გახდა და მერი ურლსტონ-ქრაფითა დაწერა წიგნი „ფიქრები ქალიშვილების განათლებაზე“. მერი თავად იყო მასწავლებელი და მოვგაინებით სკოლის მფლობელიც. მეცხრამეტე საუკუნიდან კი ევროპაში ქალთა დაწერებითი განათლება თითქმის ჩვეულებრივ ამბად იქცა. თუმცა, უნივერსიტეტების დიდ ნაწილში ქალებს ლექციებზე დასწრება ეკრანებზე რიგორუ ევროპაში, ასევე ამერიკაში. რაც შეეხება ინდოეთს, 1878 წელს, კალტეტის უნივერსიტეტი ერთერთი პირველი იყო, სადაც ქალებს სწავლისა და სამეცნიერო ხარისხის მიღების უფლება მისცეს. მეოცე საუკუნის დასწავლის თითქმის მთელ მსოფლიოში ქალთა განათლება კონსტიტუციურად დაკანონდა და ერთადერთი რამ, რაც ცელილებას მოითხოვდა, ვადაგასული გენდერული სოციალური ნორმები გახლდათ. გავიდა კიდევ ერთი საუკუნე და შთამბეჭდავია 2005/2006 წლის მონაცემები, რომელთა მიხედვითაც, აშშ-ში ბაკალავრის ხარისხის მიმღებთა 58%, მაგისტრის ხარისხის მიმღებთა 60% და დიქტორის ხარისხის მიმღებთა 50% ქალია. ასე რომ, იმედია, ოდესშე მართლაც დადგება მომენტი, როცა ქალ გენიოსთა რიცხვი კაცებისას გაუტოლდება და იქნება გადაჭარბებს კიდევ.

ომარ კელაპტრიშვილის სახელობის კავთის სახლ-მუზეუმში ჩატარდა ფოლკლორული საღამო ეგიდით „შეგუნარჩუნოთ თაობებს ფოლკლორი“, რომლის ორგანიზატორები იყვნენ კასპის მუნიციპალიტეტის მუზეუმების გაერთიანება და კავთის სევის სახლ-მუზეუმი, სანფორმაციო მხარდაჭერი გაზეთი „ახალი განთიადი“.

ფოლკლორული ღონისძიება მიზნად ისახავდა მრავალფეროვანი და მდიდარი ტრადიციების მქონე ქართული ხალხური მუსიკის პოპულარიზაციის ხელშეწყობასა და პროპაგანდას მოზარდება და ახალგაზრდებში... მუზეუმში მოწვეულ სტუმართა შორის იყვნენ კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებელი გორჩა გორიტაშვილი, მაფორიტარი დეპუტატი ირაკლი მეზურნიშვილი, კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებელის განათლების უფლება მისცეს. მეოცე საუკუნის დასწავლის თითქმის მთელ მსოფლიოში ქალთა განათლება კონსტიტუციურად დაკანონდა და ერთადერთი რამ, რაც ცელილებას მოითხოვდა, ვადაგასული გენდერული სოციალური ნორმები გახლდათ. გავიდა კიდევ ერთი საუკუნე და შთამბეჭდავია 2005/2006 წლის მონაცემები, რომელთა მიხედვითაც, აშშ-ში ბაკალავრის ხარისხის მიმღებთა 58%, მაგისტრის ხარისხის მიმღებთა 60% და დიქტორის ხარისხის მიმღებთა 50% ქალია. ასე რომ, იმედია, ოდესშე მართლაც დადგება მომენტი, როცა ქალ გენიოსთა რიცხვი კაცებისას გაუტოლდება და იქნება გადაჭარბებს კიდევ.

მობლოში თუ მის ფარგლებს გარეთ. აღსანიშნავია, რომ შეხვედრა გააღმაზა, განსაკოლების პედაგოგებული ელფერი მოსწავლეები და მათი შესძინა კავთის სევის

“შეგუნარჩუნოთ თაობებს ფოლკლორის უნდა რამდენიმე თუშური მელოდია.“

ფანდური/, ლევან ქსოვრელი /ტამტამი/, ლუკა ხიზანიშვილი /დოლი/. ღონისძიების მშვენება გახლდათ ათწლევის წარჩინებული მოსწავლის, საერთაშორისო ფესტივალის ლაურეატის ლიგა კლასტრიშვილის მიერ შესრულებული მუსიკალური ნიმური. დაშტრე საზოგადოების აპლოდისმენტები დაიმსახურა ლიზი კელაპტრიშვილის გამოსკლამ, მან ფანდურზე შეასრულა რამდენიმე თუშური მელოდია.

მშობლები, სოფლის აქტივის წარმომადგენლები. ქალ ბატონიშვილი, საკარავთა ჯგუფის (ხელმძღვანელი ანსამბლ „კავთურას“ პირველი თაობის წარმომადგენელი) მიერ შესრულებულმა ფოლკლორულმა კომპოზიციებმა... კავთის სევის თანახმად შეიტანა სახლშეურ საკავთა მრავალხმოვანებასა და მათი წარმომობის შესახებ; მიმოხილა გამოხმაურებები, რომელიც ომარ ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურის კალაპტრიშვილის გამოსკლებს თან სდევდა სამ-

— კავთის სევის სასოფლო კლუბთან არსებული ქართულ-ხალხურ საკარავთა ჯგუფი ძველ ტრადიციებს არ ივიწყებს, — აცხადებს ციმი კელაპტრიშვილი, — ჯგუფი მაქსიმალურად ცდილობს საკონცერტო პროგრამაში შეიტანოს ძველი, მივიწყებული თუშური მელოდიას ნიმუშები და ამით ხელი შეუწყოს ეროვნული ფასულობების პოპულარიზაციას და დაცვას. მათ საქმიანობაში ყოველნაირად ეხმარება, მხარში უდგას სოფლის თავის მიხედვილი, რომელმაც რეპეტიციებისათვის და სამეცადონოდ ერთო თახაბი დაუთმო. კავთის სევის სახლშეურში /დირექტორი ომარ კელაპტრიშვილი (უმცროსი)/ გამართული ფოლკლორული შეხვედრა იმედია, თავის შედეგს გამოიღება და ბევრი მიზარდება უნიკალური ქართული ფოლკლორის შესწავლით. კავთის სევის საბა ქსოვრელი და შესძინა კავთის სევის საბა ქსოვრელი შესწავლით.

კასპის მუნიციპალიტეტის მუზეუმების გაერთიანება.

სტრატეგიული დივერსიფიკაცია

ორი წლის წინ, 2015 წლის ზაფხულში კასპში შეიქმნა
არასამთავრობო ორგანიზაცია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე
პირთა კაშირი /თავმჯდომარე დავით პარკაძე/, რომლის მიზანი გახ-
ლავთ მუნიციპალიტეტში მცხოვრები შეზღუდული შესაძლებლობის
მქონე ადამიანებისათვის და არა მხოლოდ მათი უფლებების დაცვა და
მათვების პროცესური საკითხების მოგვარება.

როგორც საზოგადოებისათვის ცნობილია მრავალი საინტერესო და საგულისხმო ცვლილება უკვე მოხდა, უფრო მასშტაბური დაგეგმილია. რა სიახლეს უნდა ველოდეთ, როგორია რეალობა? გვესაუბრება კასპის შშმ პირთა კავშირის აღმასრულებელი დირექტორი დათო პარკაძე.

დაარსებისთანავე ორგანიზაციაში შეტუშავ-და განვითარების მოკლე-ვადიანი გეგმა, რომელიც ითვალისწინებდა მუნიც-იპალიტეტში მცხოვრები შემ პირთა აღწერა-ანგე-ტირებას, რომლის თანახ-მად რაიონში დაფიქსირ-და სოციალურად დაუცვე-ლი სტატუსის მქონე, მძ-იმე ეკონომიკურ სიღუხ-ჭირები მცხოვრები 250 პირი, რომელთა საზოგა-დოებასთან ინტეგრირებ-ისათვის ორგანიზაციამ პირველ მოცენად დაისახა ეტლით მოსარგებლე ად-ამიანთა პრობლემის აღ-მოფხვრა. საქმე ის გახ-ლავთ, რომ მათ უმეტესო-ბას არ ვაჩნდა ეტლი, ანდა თუ ვინმეს ჰქონდა, იყო ამორტიზებული /მათთვის ზიანის მომტანიც კი/, ამი-ტომ საწყის საფეხურზე არასამთავრობო ორგანიზა-ციების „საქართველოს

ქალები სიცოცხლისა და მშვიდობისათვის“ და პუ-მანიტარული ორგანიზაცია „*Ids chais*“ ხელშეწ-ყობით შესაძლებელი გახ-და ბენეფიციარებისათვის ეტლის სწორად მორგებ-ის სერთიფიცირების მოპ-ოვება, რომელიც, რა თქმა უნდა, მარტივი არ იყო.

ამ ეტაპზე საჭირო გახდა მუნიცი-პალიტეტის მასშტაბით ყველა სოფელში აღწერა-ანგეტირების ჩატარება, ამ შრომატევადი სამუშაოს შესრულება ორგანიზაციის სახსრებით ძალიან გართულდა, მაგრამ მოვი-ანებით მუშაობის პრო-ცესში მხარდაჭერაც მივიღეთ, გვერდში დაგვიდგა მუნიციპალიტეტის საკრე-ბულოს თავმჯდომარე მა-ნუჩარ მეტებაშვილი. ერთი სიტყვით, შემოწირულობე-ბის საშუალებით, რომელ-მაც 5000 ლარი შეადგი-

ნა აღწერა-ანკეტირება
ჩაუტარდა ეტლით მოსა-
რგებლე 44 პირს და შე-
საბამისად გადაეცა კიდევ
მორგებული ეტლები. აღ-
სანიშნავია ის ფაქტი, რომ
ჩატარებული აღწერა-ან-
კეტირება შეამოწმეს
ამერიკელმა კონსტრუქ-
ტორებმა და მათგან
მივიღეთ ნდობა და უმაღ-
ლესი შეფასება, სწორედ
ამის გამო დანიტერებს-
ნენ და გამოთქვეს ჩვენი
პროექტის დაფინანსების
სურვილი. ცხადია, მათი
დახმარების წყალობით 65-
ზე მეტ შემ ადამიანს გადა-
ეცა საჭირო მედიკამენტი
და ჩაუტარდა ინდივიდუ-
ალური მუერნალობა.

შარშან ჩვენამ
ორგანიზაციის მონაწილე-
ობა მიიღო ბავშვთა ინკ-
ლუსტიური განვითარების
კუთხით განხორციელე-
ბულ ტრენინგებზე,
რომელიც მიმდინრეობდა
მაკლეინის ასოციაციის
მეშვეობით და ჩვენმა ბავშ-
ვებმა მათგან საჩუქრებიც
მიიღეს; ერთ-ერთ ბენე-
ფიციარ აბიტურიენტს
სწავლის გადასახადის-
ათვის გადაეცა 500 ლარი
... და მაიც შექმნილი
საერთო უმძიმესი მდგო-
მარეობის შესაცვლელად
და გასაუმჯობესებლად
მიზნად დავისახეთ შემ
პირთა დასაქმეა, მისათვის
კი, საჭირო გახდა სოციალ-
ური საწარმოს განვითარე-
ბა.

წინასწარა საგულ-
დაგულოდ შევისწავლეთ
სხვადასხვა სოციალური
საწარმოს მუშაობის
სპეციფიკა და უამრავი
კონსულტაციისა და
სწორი ანალიზის შემდეგ
მუშაობა დავიწყეთ
ჩვენთვის პირველი სო-
ციალური საწარმოს
პროექტზე. სხვათა შორის,
შეირჩა უძველესი ქართუ-
ლი ტრადიციული ხელ-
საქმე - კალათხებისა და
სხვადასხვა საყოფაცხ-
ოვრებო დანიშნულების
საგნების დაწვნა. საგულისხმო
გახლაგთ ის ფაქტი, რომ ეს პროექტი
წელიწადნახევარზე მე-
ტიხნის განმავლობაში

მუშავდებოდა და ისკენე-
ბოდა. შეირჩა 7 ბენეფი-
ციარი, მათ შორის გტლიოთ
მოსარგებლე თოხი ადამი-
ანი. გავითვალისწინეთ
დაწვნის, ამ უძველესი
ხელობის დადგებითი და
უარყოფითი მხარეებიც. რა
თქმა უნდა, თავიდან იყო

A black and white photograph showing a man sitting on a dark, textured surface, possibly a floor or a large object. He is wearing a dark jacket and trousers, and is holding a long, thin object, likely a tool or a piece of wood. In front of him, there are several small, light-colored sticks or pieces of debris scattered on the surface. The background shows a brick wall and some straw or hay.

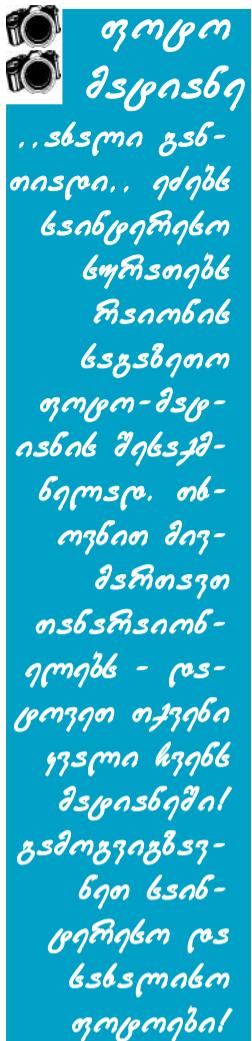

კონკურსებში. პროექტის

ଡାକ୍ସାରନ୍ତିଲ୍ ୧୩୭.

82 83

უცნაური, მოულოდნელი, აუზსნელი

თუ ყო- ბელი მოვლენისა ტორიისათვის,
ფილხართ მომ- შეგიძლიათ მოგვა- მკითხველისათვის,
სწრე აუხსნელი, წოდოთ ამ ფაქტის გამოქვეყნდება
უცნაური, შეუცნო- ამსახველი ვიღეო, გაზეთში რუბრი-

გამოგვეხადათ!

კით „შეუცნობელი.“

კასაცის მართვა-დიზაინის მუზეუმის გარე-
თიანება სასამიზრად გაია მომღერალს და ის
რესპუბლიკური მუზეუმის გამო.

კასაის მართვა-დიზაინის მაზრაში გარემონტირებულ ასამიშრან ნიცა კიბრისამილ ძაღლის ზეინა შეკაპის გარდა შვეიცავს გამო.

კასაის მეცნიერებების მუზეუმის განვითარების
და განვითარების მიზანის მიხედვით მასში მოვალეობა
და მუზეუმის მიზანის მიხედვით მასში მოვალეობა
და მუზეუმის მიზანის მიხედვით მასში მოვალეობა

წინასამართებლის აგიტაციისა და წინასამართებლის რეკორდის
განვითარებისთვის 2017 წლის 21 აგვისტოდან - 2017 წლის
21 იქვიმბრივდა გამოყენელის გაზიარების ფართის. გაზიარების
ური ნორმი გამოყენელი ფართის სიღრღე შეადგინებს 5520სმ², მატლანის გამოყენელი ფართის უდის ხანის
ნაწილის სიღრღე შეადგინებს 2760 სმ² A3 ფორმატის ჩანარის
სის ლინეარულება 368 ლ (168°-40 არომა).

რედაქტორის ხელმძღვანელობის თავისებაზე არასიც
პრინციპების განვითარებით. მოგაცილი უკარგავის სიჩეოსტაზე აა-
სესივსგავალი აავრცელი. სარეკლამო გასაღები-
სა და განვითარებების შენარჩუნე რედაქტორი კა-
სეს არ ავებს. რედაქტორის ნებართვის მართვა
მასალების გამოწვევების იქნადას.

**რედაქტორი
ნანა გერებაშვილი**

**რედაქციის მისამართი: 2600
ქ ასტი სააკადის ქ. № 68
ტელეფონი 22-25-76
გაზითი იგეპრესი
გამოშენებულება კორრეცი..**